

INSTRUKCJA 2

POWIERZENIE USŁUG PUBLICZNYCH W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI W TELEKOMUNIKACJI OPERATOROWI KOMUNALNEMU

UWAGA:

Do realizacji Instrukcji 2 konieczne są postanowienia w Regionalnym Programie Operacyjnym umożliwiające finansowanie infrastruktury wykorzystywanej do świadczenia UOIG.

Rozdział 1 – Podstawa prawna

1. Kwestie będące przedmiotem Instrukcji 2 regulują na szczeblu wspólnotowym następujące akty normatywne oraz decyzje i wytyczne:
  - a) Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE C 115 z 9.05.2008 r.), zwany dalej „**TFUE**”,
  - b) rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r., z późn. zm.), zwane dalej „**Rozporządzeniem 1083/2006**”,
  - c) rozporządzenie Komisji nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 371 z 27.12.2006 r., z późn. zm.), zwane dalej „**Rozporządzeniem 1828/2006**”,
  - d) dyrektywa 2002/21/we Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (**dyrektywa ramowa**) (Dz.U.UE L z dnia 24 kwietnia 2002 r.),

- e) dyrektywa 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (**dyrektywa o dostępie**) (Dz.U.UE L z dnia 24 kwietnia 2002 r.),
  - f) dyrektywa 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (**dyrektywa o usłudze powszechnej**) (Dz.U.UE L z dnia 24 kwietnia 2002 r.),
  - g) dyrektywa Komisji nr 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE L 318 z 17.11.2006 r.), zwana dalej „**Dyrektywą 2006/111/WE**”,
  - h) decyzja Komisji z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie stosowania art. 86 ust. 2 Traktatu WE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 312 z 29.11.2005 r.), zwana dalej „**Decyzją KE**”,
  - i) Wspólnotowe ramy dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (Dz. Urz. UE C 297 z 29.11.2005 r.), zwane dalej „**Wspólnotowymi ramami**”,
  - j) Wytyczne wspólnotowe w sprawie stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych” (Dz. Urz. UE C 2009 235/04), zwane dalej „**Wytycznymi wspólnotowymi**”
- oraz właściwe orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2. Instrukcja 2 została przygotowana w oparciu o następujące dokumenty wspólnotowe:

- a) Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 19 maja 2010 r. - **Europejska agenda cyfrowa** (KOM (2010) 245 wersja ostateczna),
- b) Komunikat Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów z 20 listopada 2007 r. - Dokument uzupełniający do komunikatu dotyczącego jednolitego rynku na miarę Europy XXI wieku; Usługi świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie (KOM (2007) 725 wersja ostateczna),

- c) Commission Staff Working Document 20.11.2007 – „Frequently asked questions concerning the application of public procurement rules to social services of general interest” (SEC (2007) 1514),
  - d) Commission Staff Working Document 20.11.2007 „Frequently asked questions in relation with the Commission Decision of 28 November 2005 on the application of article 86(2) of the EC Treaty to State aid in the form of public service compensation granted to certain undertakings entrusted with the operation of services of general economic interest, and of the Community Framework for State aid in the form of public service compensation ” (SEC (2007) 1516 final),
  - e) Commission Staff Working Document 7.12.2010 “Guide to the application of the European Union rules on state aid, public procurement and the internal market to services of general economic interest, and in particular to social services of general interest” (SEC (2010) 1545 final).
3. Kwestie będące przedmiotem Instrukcji 2 regulują na szczeblu krajowym m.in. następujące akty normatywne:
- a) ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu sieci i usług telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675), zwana dalej „**Ustawą szerokopasmową**”,
  - b) ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), zwana dalej „**Prawem telekomunikacyjnym**”,
  - c) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.), zwana dalej „**Ustawą o samorządzie gminnym**”,
  - d) ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43, z późn. zm.), zwana dalej „**Ustawą o gospodarce komunalnej**”,
  - e) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.), zwana dalej „**Ustawą o samorządzie powiatowym**”,
  - f) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.), zwana dalej „**Ustawą o samorządzie województwa**”,
  - g) ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.), zwana dalej „**Prawem zamówień publicznych**”,

- h) ustawa z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców (Dz. U. Nr 191, poz. 1411, z późn. zm.), zwana dalej „**Ustawą o przejrzystości stosunków finansowych**”,
- i) ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), zwana dalej „**Ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju**”,
- j) ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. z 2009 r. Nr 19, poz.100), zwana dalej „**Ustawą o partnerstwie publiczno-prywatnym**”,
- k) ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 101), zwana dalej „**Ustawą o koncesji na roboty budowlane lub usługi**”;
- l) ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), zwana dalej „**Ustawą o finansach publicznych**”.

Powyższa lista określa jedynie podstawowe przepisy prawa mające zastosowanie do kwestii będących przedmiotem Instrukcji 2 i nie powinna być traktowana jako wyczerpujące zestawienie.

Rozdział 2 – Definicje

4. Ilekroć w Instrukcji 2 jest mowa o:

- a) **gminie macierzystej** – należy przez to rozumieć gminę, która utworzyła spółkę komunalną zobowiązaną do świadczenia usług publicznych. W przypadku utworzenia spółki komunalnej przez więcej niż jedną gminę - każda z nich jest względem tej spółki gminą macierzystą,
- b) **jednostce samorządu terytorialnego** – należy przez to rozumieć gminę, powiat, województwo,
- c) **organie stanowiącym jednostki samorządu terytorialnego** – należy przez to rozumieć radę gminy, radę powiatu, sejmik województwa,

- d) **organie wykonawczym jednostki samorządu terytorialnego** – należy przez to rozumieć wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), zarząd powiatu, zarząd województwa,
- e) **operatorze wewnętrznym** – należy przez to rozumieć jednostkę samorządu terytorialnego działającą w formie jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego (de lege lata - niedopuszczalne), wykonujących działalność w zakresie telekomunikacji,
- f) **operatorze komunalnym** – należy przez to rozumieć odrębną prawnie jednostkę podlegającą kontroli jednostki samorządu terytorialnego lub grupy takich jednostek analogicznej do kontroli, jaką sprawują one nad własnymi służbami, gdy jednocześnie jednostka ta wykonuje swoją działalność w zasadniczej części na rzecz kontrolującego ją organu lub grupy organów, w szczególności spółki komunalne, fundacje, stowarzyszenia i spółdzielnie jednostek samorządu terytorialnego,
- g) **operatorze zewnętrznym** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, której jednostka samorządu terytorialnego powierzyła na podstawie umowy o świadczenie usług publicznych wykonywanie zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego, a która nie posiada statusu podmiotu wewnętrznego – operatorem zewnętrznym jest przedsiębiorca komercyjny lub organizacja non-profit,
- h) **operatorze UOIG** - należy przez to rozumieć operatora wewnętrznego, operatora komunalnego lub operatora zewnętrznego wykonującego usługi publiczne w ramach zobowiązania do świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym,
- i) **projekcie** – należy przez to rozumieć przedsięwzięcie realizowane w ramach programu operacyjnego na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie, zawieranej między beneficjentem a instytucją zarządzającą, instytucją pośredniczącą lub instytucją wdrażającą,
- j) **pomocy publicznej** – należy przez to rozumieć pomoc państwa spełniającą przesłanki określone w art. 107 ust. 1 TFUE,
- k) **notyfikacji** – należy przez to rozumieć obowiązek informowania Komisji Europejskiej o zamiarze udzielania pomocy publicznej w rozumieniu art. 108 ust. 3 TFUE, przy czym udzielenie pomocy wymaga decyzji Komisji UE kończącej postępowanie notyfikacyjne,

- l) **procedurze konkurencyjnej** – należy przez to rozumieć przetarg nieograniczony, przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem oraz dialog konkurencyjny, o których mowa w Prawie zamówień publicznych,
- m) **rekompensacie** – należy przez to rozumieć wszelkie przysporzenia, w dowolnej formie (np. dotacja, zwolnienie podatkowe, wynagrodzenie, w tym wynagrodzenie otrzymywane na podstawie umowy o świadczenie usług publicznych), otrzymywane przez operatora wyłącznie z tytułu i w celu pokrycia kosztów związanych ze świadczeniem usług publicznych,
- n) **umowie o dofinansowanie** – należy przez to rozumieć umowę, o której mowa w art. 30 Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, stanowiącą podstawę dofinansowania projektu, zawartą z beneficjentem przez instytucję zarządzającą albo działającą w jej imieniu instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą,
- o) **umowie o świadczenie usług publicznych** – należy przez to rozumieć umowę, której przedmiotem jest świadczenie usług publicznych z zakresu działalności w telekomunikacji. Umowa reguluje szczegółowy zakres obowiązku świadczenia usług publicznych oraz warunków świadczenia tych usług i może przybrać formę:
- umowy zawartej przez jednostkę samorządu terytorialnego z operatorem zewnętrznym w trybie Ustawy o partnerstwie publiczno–prywatnym, Ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi, Prawa zamówień publicznych, albo
  - umowy wykonawczej, zawartej przez jednostkę samorządu terytorialnego z operatorem komunalnym,
- r) **usłudze publicznej** – należy przez to rozumieć usługę publiczną świadczoną z zakresu działalności w telekomunikacji; usługi publiczne, o których mowa w Instrukcji 2, są usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym,
- s) **UOIG lub usługach świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym** – należy przez to rozumieć usługi w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 106 ust. 2 TFUE, przy czym Instrukcja 2 dotyczy usług publicznych dotyczących działalności w zakresie telekomunikacji,
- t) **wkładzie własnym** – należy przez to rozumieć określoną w umowie o dofinansowanie część nakładów ponoszonych przez beneficjenta na realizację projektu, niepodlegającą zwrotowi oraz nie finansowaną ze środków pochodzących z programu operacyjnego.

Rozdział 3 – Przedmiot i cel Instrukcji 2

5. Instrukcja 2 nie ma charakteru aktu prawnego powszechnie obowiązującego, ani też nie ma charakteru wiążącego. W razie wątpliwości powinna być interpretowana i stosowana zgodnie z przepisami prawa krajowego lub unijnego.
6. Działalność jednostek samorządu terytorialnego w zakresie telekomunikacji należy do zadań własnych o charakterze użyteczności publicznej (art. 3 ust. 4 Ustawy szerokopasmowej). Jednostka samorządu terytorialnego może powierzyć świadczenie usługi publicznej operatorowi wewnętrznemu, operatorowi komunalnemu lub operatorowi zewnętrznemu, jak również może realizować je za pośrednictwem innej jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie porozumienia lub za pośrednictwem związku międzygminnego. Celem Instrukcji 2 jest omówienie możliwości powierzenia operatorowi komunalnemu (spółka, fundacja, stowarzyszenie, spółdzielnia jst) usług publicznych w zakresie szerokopasmowego dostępu do Internetu jako UOIG.
7. Instrukcja 2 dotyczy sytuacji, w której rekompensata z tytułu świadczenia UOIG jest współfinansowana z funduszy unijnych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych i można ją stosować do działań objętych Regionalnymi Programami Operacyjnymi, w których przewidziano dofinansowanie podmiotów realizujących obowiązek świadczenia UOIG w sektorze telekomunikacyjnych.
8. Instrukcja 2 dotyczy sytuacji, w której dotacja z funduszy unijnych jest udzielana na budowę lub nabywanie infrastruktury sieci szerokopasmowych, którą jednostka samorządu terytorialnego udostępnia operatorowi komunalnemu i którą uwzględnia się przy obliczaniu rekompensaty z tytułu świadczenia UOIG. Instrukcja 2 dotyczy również sytuacji, w której operator komunalny wykonujący powierzone mu zobowiązanie do zapewnienia UOIG, otrzymuje dotację na nabycie lub budowę infrastruktury sieci szerokopasmowej niezbędnej do zapewnienia UOIG.
9. Instrukcję 2 oparto na Decyzji KE. Oznacza to, że rekompensata stanowi pomoc publiczną nie wymagającą zgłoszenia (notyfikacji) do Komisji UE.
10. Zgodnie z Decyzją KE zwolnione z obowiązku notyfikacji do Komisji UE będą rekompensaty z tytułu świadczenia UOIG przyznane operatorom spełniającym następujące przesłanki:
  - a. osiągającym średni roczny obrót przed opodatkowaniem, uwzględniający całą działalność nie przekraczający 100 mln EUR w okresie dwóch lat obrotowych poprzedzających rok, w którym powierzono im wykonywanie zadań z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i

- b. otrzymującym rekompensatę roczną z tytułu usług, o których mowa w lit. a, nie przekraczającą 30 mln EUR.
11. Dla celów określenia zgodności z wymogiem wskazanym w pkt 10 lit. b, należy przyjąć średnioroczną wartość dofinansowania w okresie trwania zobowiązania do świadczenia usług publicznych, przy czym rekompensata, o której mowa w pkt 10 lit. b, stanowi sumę średniorocznej wartości dofinansowania i innych środków pochodzących ze źródeł publicznych (w tym stanowiących wkład własny).
12. Wskazania zawarte w Instrukcji 2, które dotyczą gminy lub jej organów, odnoszą się odpowiednio do innych jednostek samorządu terytorialnego i ich organów. Wskazania dotyczące spółki komunalnej lub jej organów odnoszą się odpowiednio do innych operatorów komunalnych.

Rozdział 4 – Specyficzne warunki dotyczące działalności w telekomunikacji jako UOIG

13. UOIG polega na wdrażaniu infrastruktury sieci szerokopasmowej oraz świadczeniu powiązanych z nią usług dostępu hurtowego co najmniej na warunkach określonych poniżej.
14. Sieć szerokopasmowa w ramach UOIG powinna być wdrażana tylko na obszarach o niedostatecznym zasięgu sieci komercyjnych – konieczne jest wykazanie, że istniejące sieci, jak również sieci planowane przez inwestorów komercyjnych w okresie najbliższych 3 lat mogą nie być w stanie zapewnić sieci szerokopasmowych o odpowiednim zasięgu obejmującym wszystkich obywateli lub użytkowników, wskutek czego znaczna część społeczeństwa pozostanie niepodłączona do sieci.
15. Niedostateczny zasięg sieci należy ustalać w odniesieniu do infrastruktury podstawowej sieci szerokopasmowej albo sieci NGA.
16. W celu wykazania planów inwestycyjnych inwestorów komercyjnych niezbędne jest przeprowadzenie konsultacji publicznych, obejmujących publikację na stronach internetowych (lokalnej i ogólnopolskiej) ogłoszenia o planowanym projekcie, w szczególności o rodzaju i obszarach, na których w ramach projektu ma być wdrażana sieć szerokopasmowa. Ogłoszenie powinno być upublicznione na okres co najmniej 30 dni wraz ze wskazaniem sposobu i miejsca

zgłaszania uwag. Uwagi powinny być rozpatrzone, o czym informuje się podmiot zgłaszający uwagę.

17. Rekompensata może pokrywać koszty wdrażania infrastruktury sieci szerokopasmowej wyłącznie na obszarach, na których wdrażanie takiej infrastruktury nie jest opłacalne. Jednostka samorządu terytorialnego powierzająca UOIG przedstawia przyjętą przez siebie w projekcie metodologię zapewniającą przyznanie rekompensaty wyłącznie na obszarach, na których nie jest to opłacalne.
18. Jeżeli dla wykonania UOIG operator UOIG będzie musiał wdrażać infrastrukturę sieci szerokopasmowej także na obszarach, na których jest to komercyjnie opłacalne, to rekompensata nie może dotyczyć kosztów wdrażania infrastruktury na tych obszarach. Jednocześnie rekomenduje się, by wszelka nadwyżka przekraczająca średni branżowy zwrot z kapitału na obszarach komercyjnie opłacalnych była przeznaczona przez operatora UOIG na finansowanie kosztów UOIG na obszarach, na których nie jest to komercyjnie opłacalne, dzięki czemu rekompensata będzie pokrywała jedynie pozostałą część kosztów i „rozsądnego zysku”.
19. Jednostka samorządu terytorialnego opisuje powody, ze względu na które uważa, że powierzaną usługę – ze względu na jej charakter – określa jako usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym.
20. Sieć szerokopasmowa wdrażana w ramach UOIG musi zapewniać uniwersalną łączność wszystkim użytkownikom na danym obszarze, zarówno prywatnym, jak i biznesowym. Uniwersalna łączność oznacza także świadczenie usług na podobnych warunkach za jednakowymi, przystępnymi dla użytkowników końcowych opłatami.
21. Operator UOIG nie może odmówić dostępu użytkownikom końcowym do wdrażanej infrastruktury na zasadzie swojego uznania lub dyskryminując użytkownika, dla którego realizowany miałby być dostęp, w szczególności nie można odmówić dostępu ze względu na to, że nie byłoby to opłacalne dla operatora UOIG.
22. Wdrażana w ramach UOIG infrastruktura powinna być pasywna, neutralna technologicznie i dostępna dla wszystkich zainteresowanych podmiotów (open access).
23. Konieczne jest zapewnienie zainteresowanym podmiotom wszelkich możliwych form dostępu do sieci oraz umożliwienie efektywnej konkurencji na poziomie detalicznym (zapewnienie świadczenia konkurencyjnych i przystępnych cenowo usług dla użytkowników końcowych). Opłaty hurtowe i detaliczne powinny uwzględniać przeciętne opłaty stosowane na innych porównywalnych, bardziej otwartych na konkurencję obszarach, jak również opłaty zatwierdzone lub określone przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
24. Działalność powierzona w ramach UOIG nie powinna obejmować świadczenia usług na poziomie detalicznym. W przypadku, gdy operator UOIG jest także zintegrowanym wertykalnie operatorem

sieci szerokopasmowych, należy ustanowić zabezpieczenia przed konfliktem interesu, dyskryminacją oraz jakimkolwiek innym ukrytym lub pośrednim korzyścią.

25. Powierzenie UOIG nie może wiązać się z przyznaniem praw wyłącznych lub specjalnych dla Operatora UOIG.

Rozdział 5 – Warunki z ustawy o wspieraniu rozwoju sieci i usług oraz prawa telekomunikacyjnego

26. Działalność w zakresie telekomunikacji, w tym zwłaszcza obejmująca UOIG, jest zadaniem własnym o charakterze użyteczności publicznej.

27. Powierzenie UOIG wymaga podjęcia uchwały przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w sprawie wykonywania działalności w zakresie telekomunikacji, obejmującym powierzane UOIG. Użyteczne jest podjęcie odrębnej uchwały dotyczącej UOIG, by zdefiniować zakres, obszar i podstawowe warunki UOIG, jak również przedstawić powody, dla których powierzane usługi uważa się za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.

28. Informację o podjęciu działalności w zakresie telekomunikacji, w tym o powierzeniu jako UOIG wdrażania sieci szerokopasmowych i świadczenia powiązanych z nimi usług hurtowych, należy ogłosić w BIP na stronie podmiotowej jednostki samorządu terytorialnego i w siedzibie tej jednostki, jak również przekazuje się Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Obowiązek informacyjny jest niezależny od konsultacji publicznych prowadzonych w celu określenia obszarów o niedostatecznym zasięgu.

29. Przed powierzeniem UOIG jednostka samorządu terytorialnego może wystąpić do Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej z wnioskiem o opinię w sprawie planowanej działalności. Wymagania dotyczące wniosku określa art. 4 ustawy szerokopasmowej.

30. Gospodarcza działalność telekomunikacyjna wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Inna działalność w zakresie telekomunikacji wymaga wpisu jednostki samorządu terytorialnego do odrębnego rejestru jednostek samorządu terytorialnego. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie www.uke.gov.pl.

31. Jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana prowadzić ewidencję w sposób umożliwiający odrębne obliczanie kosztów i przychodów, zysków i strat w zakresie budowy oraz nabywania praw do infrastruktury telekomunikacyjnej i sieci telekomunikacyjnych, a także działalności telekomunikacyjnej.

32. Konieczne jest ustanowienie strukturalnego rozdziału funkcji związanych z wykonywaniem zadań i uprawnień właścicielskich wobec przedsiębiorcy telekomunikacyjnego od funkcji wydawania zezwoleń na zakładanie i przeprowadzanie na nieruchomości infrastruktury telekomunikacyjnej.

33. Do wykazania, że powierzenie UOIG jako wykonywanie działalności w zakresie telekomunikacji prowadzone jest w sposób przejrzysty i niezakłócający rozwoju równoprawnej i skutecznej konkurencji na rynkach telekomunikacyjnych, jak również zgodnie z przepisami o pomocy publicznej (art. 3 ust. 2 i 3 ustawy szerokopasmowej), wystarczające jest wykazanie spełnienia warunków określonych w niniejszej Instrukcji 2.

Rozdział 6 – Zobowiązanie do świadczenia usług publicznych

Podrozdział 6.1 – Uwagi wstępne

34. Zadanie polegające na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców w ramach zadań własnych gminy może być realizowane przez spółkę komunalną (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółka akcyjna), która w rozumieniu obowiązujących przepisów i orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej¹ ma charakter podmiotu wewnętrznego, w przypadku gdy:

- a) jednostka samorządu terytorialnego ma decydujący wpływ na decyzje podejmowane przez spółkę komunalną w zakresie prowadzonej przez nią działalności o charakterze użyteczności publicznej zleconej przez jednostkę samorządu terytorialnego,
- b) jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% udziałów w spółce komunalnej i zachowuje ten udział przez cały okres trwania zobowiązania do świadczenia usług publicznych,
- c) usługi zlecone przez jednostkę samorządu terytorialnego stanowią podstawowy przedmiot działalności spółki komunalnej.

35. Spółki komunalne działają na podstawie Ustawy o gospodarce komunalnej w formach organizacyjnych przewidzianych ustawą z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek

---

¹ Por. orzeczenie z dnia 18 listopada 1999 r. w sprawie C-107/98 *Teckal*, Zb. Orz. str. I-8121, pkt 50; orzeczenie z dnia 11 stycznia 2005 r. w sprawie C-26/03 *Stadt Halle*, Zb. Orz. str. I-1, pkt 49; orzeczenie z dnia 13 stycznia 2005 r. w sprawie C-84/03 *Komisja przeciwko Hiszpanii*, Zb. Orz. str. I-139, pkt 38; orzeczenie z dnia 21 lipca 2005 r. w sprawie C-231/03 *Coname*, Zb. Orz. str. I-7287, pkt 26; orzeczenie z dnia 13 października 2005 r. w sprawie C-458/03 *Parking Brixen*, Zb. Orz. str. I-8585, pkt 61; orzeczenie z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie C-29/04 *Komisja przeciwko Austrii*, Zb. Orz. str. I-9705, pkt 34; orzeczenie z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie C-410/04 *ANAV*, Zb. Orz. str. I-3303, pkt 31-33; orzeczenie z dnia 11 maja 2006 r. w sprawie C-340/04 *Carbotermo*, Zb. Orz. str. I-4137, pkt 33; orzeczenie z dnia 19 kwietnia 2007 r. w sprawie C-295/05 *Tragsa*, Zb. Orz. str. I-2999, pkt 55; orzeczenie z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie C-220/06 *Asociación Profesional de Empresas de Reparto y Manipulado de Correspondencia*, Zb. Orz. str. I-12175, pkt 58; orzeczenie z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie C-324/07 *Coditel Brabant* (Dz.U. C 6 z dnia 10.01.2009, s. 6).

handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.), zwanej dalej „Kodeksem spółek handlowych”.

36. Jednostka samorządu terytorialnego tworzy spółki komunalne w drodze uchwały podjętej przez organ stanowiący, bądź przystępuje do istniejącej spółki.
37. Finansowanie zadań wykonywanych przez spółkę komunalną następuje ze środków własnych tej spółki, a jednostka samorządu terytorialnego zobowiązana jest wyposażyć utworzoną przez siebie spółkę komunalną w majątek w celu wykonywania przez nią zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego. Wyposażenie spółki komunalnej w środki finansowe może nastąpić na podstawie mechanizmów przewidzianych w przepisach prawa, m. in. podwyższenia kapitału, dopłat, pożyczki wspólnika. Jednostka samorządu terytorialnego może również przekazywać spółce komunalnej środki finansowe na podstawie łączących je umów cywilnoprawnych.
38. Postanowienia niniejszego Rozdziału stosuje się odpowiednio do spółki komunalnej utworzonej przez więcej niż jedną jednostkę samorządu terytorialnego oraz do innych osób prawnych będących operatorem komunalnym.

Podrozdział 6.2 – Sposób zobowiązania do świadczenia usług publicznych

39. Nałożenie obowiązku świadczenia usług publicznych na spółkę komunalną następuje w uchwale organu stanowiącego o zawiązaniu spółki lub przystąpieniu do niej, w której należy stwierdzić, iż celem działalności spółki komunalnej jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie dostępu do sieci szerokopasmowych (wykonywanie zadania własnego), poprzez świadczenie usług publicznych, polegających na wdrażaniu infrastruktury sieci szerokopasmowej na obszarach o niedostatecznym zasięgu sieci oraz świadczeniu powiązanych z nią usług hurtowych. Dodatkowo umowa spółki komunalnej (statut spółki komunalnej) powinna przewidywać, że celem spółki jest wykonywanie takiego zadania własnego gminy. Cel działalności spółki komunalnej powinien znaleźć odzwierciedlenie w szczegółowym opisie przedmiotu jej działalności.
40. Powierzenie spółce komunalnej zadań zaspokajania potrzeb mieszkańców na terenie gminy macierzystej oraz określenie reguł finansowania działalności spółki następuje w formie uchwały organu stanowiącego i aktu założycielskiego spółki² (tj. umowy albo statutu spółki komunalnej). Kwestie szczegółowe związane z realizacją ww. zadań należy uregulować w umowie wykonawczej, która nie podlega Prawu zamówień publicznych,

---

² Por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 sierpnia 2005 r. (II GSK 105/05) oraz głosę do tego wyroku R. Szostaka, Samorząd Terytorialny 1-2 z 2006 r.

ponieważ źródłem zobowiązania do świadczenia usługi jest w takim przypadku odpowiedni akt władczy³.

Podrozdział 6.3 – Określenie szczegółowego zakresu obowiązku świadczenia usług publicznych

41. Szczegółowe określenie zakresu obowiązku świadczenia usług publicznych przez spółkę komunalną następuje w uchwale organu stanowiącego, w zarządzeniu organu wykonawczego upoważnionego uchwałą organu stanowiącego, umowie albo statucie spółki lub w umowie o świadczenie usług publicznych.
42. Uchwała o zawiązaniu spółki, w której określa się cel działalności spółki, w połączeniu z umową lub statutem spółki oraz dokumentami wymienionymi w pkt 41 Instrukcji 2, konstytuują wspólnie akt prawa wewnętrznego stanowi umowę o świadczenie usług publicznych.
43. Umowa o świadczenie usług publicznych powinna określać co najmniej:
- a) charakter i zakres obowiązku świadczenia UOIG,
  - b) czas trwania zobowiązania do świadczenia UOIG,
  - c) obszar, którego dotyczy zobowiązanie do świadczenia UOIG,
  - d) nazwę przedsiębiorcy (operatora UOIG)
  - e) koszty jakie poniesie dane przedsiębiorstwo na wykonywanie UOIG,
  - f) parametry służące do obliczania, kontrolowania i przeglądów rekompensaty,
  - g) ustalenia dotyczące unikania i zwrotów nadwyżek rekompensat (clawback).
44. Umowa wykonawcza powinna regulować kwestię odpowiedzialności spółki komunalnej wobec gminy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania szczegółowych, przewidzianych przez nią zobowiązań spółki. Umowa wykonawcza powinna również przewidywać szczegółowe reguły

---

³ Por. opinię Urzędu Zamówień Publicznych, zgodnie z którą „zawarcie pomiędzy gminą a spółką umowy określającej warunki finansowania zadań powierzonych jej w drodze stosownej uchwały organu jednostki samorządu terytorialnego (art. 4 ust. 1 Ustawy o gospodarce komunalnej) i aktu tworzącego tę spółkę, nie stanowi zamówienia publicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 13 ustawy PZP. W takim bowiem przypadku brak jest warunku dwustronnego przysporzenia, jako kryterium kwalifikacji danej umowy do kategorii prawnej zamówienia publicznego”. Opinię opublikowano na stronie: <http://www.uzp.gov.pl/zagadnienia-merytoryczne/prawo-polskie/opinie-prawne/aktualne/zlecenie-spo142kom-komunalnym-przez-jednostki-samorządu-terytorialnego-wykonywania-zadan-w142asnych> .

przekazywania spółce komunalnej rekompensaty na pokrycie strat poniesionych w związku ze świadczeniem usług publicznych.

Podrozdział 6.4 – Sposób wyboru operatora UOIG

45. Wybór spółki komunalnej do świadczenia usług na terenie gminy macierzystej nie wymaga przeprowadzenia przetargu (wykonywanie przez nią świadczeń na rzecz gminy macierzystej stanowi realizację zobowiązania wynikającego z innego tytułu prawnego niż umowa). Niniejsze postanowienia stosuje się odpowiednio do spółki komunalnej utworzonej przez więcej niż jedną gminę.
46. Zgodnie z art. 2 Ustawy o gospodarce komunalnej nie jest dopuszczalne, aby spółka komunalna świadczyła usługi publiczne na terenie innej gminy niż gmina macierzysta, chyba że podstawą świadczenia usługi jest odpowiednie porozumienie gmin albo usługa publiczna jest świadczona na zlecenie terytorialnie właściwego związku międzygminnego.

Rozdział 7 – Ubieganie się o dofinansowanie

47. Jednostka samorządu terytorialnego powierzająca świadczenie usługi publicznej lub operator komunalny świadczący takie usługi może mieć możliwość ubiegania się o dofinansowanie ze środków unijnych na realizację projektów w sektorze telekomunikacyjnym, o ile stosowne zapisy zawiera Regionalny Program Operacyjny.
48. Okres kwalifikowalności wydatków w zakresie dofinansowania ze środków UE rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2007 r.
49. Szczegółowy opis procedur ubiegania się o dofinansowanie w ramach poszczególnych programów operacyjnych dostępny jest na stronie internetowej: www.funduszeuropejskie.gov.pl, jak również na stronach internetowych odpowiednich samorządów województw).
50. W celu rozpoczęcia procedury dofinansowania należy wypełnić i podpisać wniosek o dofinansowanie, którego wzór dostępny jest na stronie internetowej: www.funduszeuropejskie.gov.pl, jak również na stronach internetowych odpowiednich samorządów województw).
51. W przypadku, jeżeli operatorem wykonującym usługi publiczne ma być spółka komunalna, wniosek o dofinansowanie podpisuje:

- a) wójt gminy, jeżeli dofinansowanie ma otrzymać gmina i gmina będzie stroną umowy o dofinansowanie (i po otrzymaniu dofinansowania udostępni odpowiednie aktywa spółce komunalnej), albo
- b) zarząd spółki komunalnej, jeżeli dofinansowanie ma otrzymać bezpośrednio spółka komunalna i spółka komunalna będzie stroną umowy o dofinansowanie.

52. W przypadku, jeżeli podmiotem ubiegającym się o dofinansowanie jest gmina, która zamierza wykonywać usługi publiczne za pośrednictwem swej spółki komunalnej albo spółka komunalna, która zamierza świadczyć usługi publiczne na rzecz gminy macierzystej, do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć m.in. dokumenty potwierdzające szczegółowe warunki świadczenia przez spółkę komunalną usług publicznych (tj. uchwałę o utworzeniu spółki, umowę spółki, regulamin oraz umowę wykonawczą) oraz model finansowy wykazujący, iż w wyniku otrzymania przez spółkę komunalną środków z danego programu operacyjnego rekompensata nie przekroczy dopuszczalnej kwoty rekompensaty zgodnie z rozdziałem 10 Wytycznych. Jeżeli przekazanie spółce komunalnej aktywów ma nastąpić na podstawie innej czynności prawnej niż umowa wykonawcza, należy dołączyć dokument potwierdzający dokonanie tej czynności (czynność ta może być warunkowa).

53. Dofinansowanie ze środków unijnych obejmuje wyłącznie wydatki kwalifikowane należące do wydatków inwestycyjnych. Dofinansowanie co do zasady nie obejmuje wydatków operacyjnych. Nie ma przeszkód, by z innych środków publicznych jednostka samorządu terytorialnego pokrywała rekompensatę w części dotyczącej kosztów operacyjnych związanych z wykonywaniem zobowiązania do świadczenia UOIG.

54. W przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego nałoży na operatora komunalnego obowiązek świadczenia UOIG, może udostępnić mu w celu świadczenia tych usług posiadaną już infrastrukturę telekomunikacyjną, w szczególności wolne zasoby infrastruktury wybudowanej lub nabytej z udziałem funduszy unijnych na potrzeby zapewnienia dostępu do Internetu i szerokopasmowej transmisji danych dla jednostek administracji publicznej. Jednakże wykorzystanie infrastruktury poza celami projektów, w których infrastruktura została wybudowana lub nabyta, wymaga zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi dofinansowania projektów z funduszy unijnych oraz z postanowieniami umów o dofinansowanie. Wymóg ten dotyczy także prawidłowego rozliczenia dochodu generowanego z wykorzystaniem infrastruktury z tytułu świadczeniu UOIG.

55. W przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego nie ma infrastruktury telekomunikacyjnej koniecznej do świadczenia UOIG przez operatora komunalnego, może zakupić lub wybudować taką infrastrukturę z wykorzystaniem dofinansowania z Regionalnych Programów Operacyjnych. Wówczas wykorzystanie infrastruktury do świadczenia usług publicznych w ramach UOIG jest wskazywanym we wniosku o dofinansowanie sposobem jej eksploatacji i zapewnienia trwałości rezultatów projektu.
56. Regionalny Program Operacyjny może dopuszczać również dofinansowanie budowy lub nabycia infrastruktury bezpośrednio przez operatora komunalnego lub też możliwość bezpośredniego rozliczania przez operatora komunalnego wydatków kwalifikowanych na podstawie upoważnienia od jednostki samorządu terytorialnego, która powierzyła świadczenie UOIG.
57. Dofinansowanie jest udzielane na podstawie umowy o dofinansowanie. Maksymalną wysokość dofinansowania liczonego jako udział środków pochodzących z budżetu UE określają poszczególne Regionalne Programy Operacyjne oraz reguły obliczania rekompensaty zgodnie z Rozdziałem 8.

Rozdział 8 – Rekompensata

Podrozdział 8.1 – Wytyczne do obliczenia wysokości rekompensaty

58. Rekompensata dla operatora komunalnego z tytułu świadczenia UOIG nie może przekraczać kwoty koniecznej do pokrycia kosztów poniesionych przez tego operatora w trakcie wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia UOIG, przy uwzględnieniu odpowiednich wpływów i rozsądnego zysku. Rekompensata może być niższa niż kwota konieczna do pokrycia kosztów UOIG oraz rozsądnego zysku.⁴ Rekompensata musi być faktycznie wykorzystywana na finansowanie UOIG. Wysokość rekompensaty oblicza się z uwzględnieniem wszelkich korzyści przyznanych przez państwo lub z zasobów państwowych w dowolnej formie.
59. Składniki majątkowe przekazywane lub udostępniane operatorowi w związku ze świadczeniem przez niego UOIG, jeśli nie mają do nich na równych warunkach dostępu (rzeczywistego lub potencjalnego) inni przedsiębiorcy działający na danym rynku, stanowią część rekompensaty. Przekazanie składnika majątkowego do korzystania na

---

⁴ Możliwość ta ma znaczenie zwłaszcza w razie wykładni art. 8 Ustawy szerokopasmowej w taki sposób, że przepis ten pozwala na finansowanie jedynie kosztów wykonywania powierzonych działań bez możliwości finansowania rozsądnego zysku. W każdym razie nie powinna być niższa niż kwota zapewniająca pokrycie kosztów.

warunkach korzystniejszych niż rynkowe uwzględnia się w ten sposób, że wysokość należnej rekompensaty powinna być pomniejszona o kwotę ekwiwalentu dotacji brutto.

60. Koszty są obliczane na podstawie ogólnie przyjętych zasad księgowości. W kalkulacji kosztów usług objętych umową o świadczenie usług publicznych powinny zostać uwzględnione wszystkie koszty związane ze świadczeniem tych usług, zarówno koszty stałe jak i zmienne, w tym m.in.:

- a. jeżeli działalność przedsiębiorstwa, o którym mowa, ogranicza się do świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, można uwzględnić wszystkie jego koszty;
- b. jeśli przedsiębiorstwo prowadzi działalność wykraczającą poza zakres usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, uwzględnione zostają wyłącznie koszty związane z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym;
- c. koszty poniesione na świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym mogą obejmować różne rodzaje kosztów związanych z funkcjonowaniem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, odpowiedni wkład do kosztów stałych związanych zarówno z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, jak i z inną działalnością oraz rozsądny zysk;
- d. koszty wynikające z inwestycji, szczególnie związanych z infrastrukturą, mogą zostać uwzględnione, jeżeli są konieczne do funkcjonowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

61. Koszty świadczenia usług publicznych będą obejmować różne kategorie i rodzaje kosztów, w zależności od typu działalności. W każdym przypadku należy podać odpowiednie wyjaśnienie pozycji kosztowych uwzględnionych w kalkulacji.

62. Koszty świadczenia dodatkowych usług, które nie są związane ze świadczeniem usług publicznych, powinny zostać wyłączone z kalkulacji, o ile nie są wymagane przez odrębne przepisy prawa lub nie są określone w dokumentach regulujących warunki świadczenia usług publicznych.

63. Przychody z tytułu świadczenia dodatkowych usług, o których mowa w pkt 62, również powinny zostać wyłączone z kalkulacji rekompensaty (na jednakowych warunkach).

64. W celu kalkulacji rekompensaty „rozsądny zysk” operatora nie powinien być utożsamiany z finansowym zyskiem netto roku obrotowego, prezentowanym w rachunku wyników w ramach statutowego sprawozdania finansowego operatora. Na finansowy wynik netto

roku obrotowego mogą mieć wpływ jednorazowe zdarzenia księgowe niezwiązane z przepływami pieniężnymi, które mogłyby wprowadzać anormalne zmiany w poziomie rekompensaty i wpływać na poziom osiąganego zysku. Najbardziej adekwatną miarą zysku osiąganego przez operatora z zainwestowanego kapitału jest kalkulacja średniorocznego zwrotu z kapitału w całym okresie umowy o usługi publiczne.

65. Uzasadnioną stopą zwrotu z kapitału własnego dla przedsięwzięć dotyczących podstawowych sieci szerokopasmowych jest 10,13 %, a dla przedsięwzięć dotyczących sieci 15,19 %.⁵
66. Przekazanie spółce komunalnej środków na realizację ciążącego na niej obowiązku świadczenia usługi publicznej, w formie np. podwyższenia kapitału, poręczenia, dopłaty wspólnika albo pożyczki wspólnika, podlega uwzględnieniu przy określaniu należnej rekompensaty w zakresie, w jakim takie przysporzenia służą realizacji usługi.
67. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki oraz oddanie składnika majątkowego do korzystania na warunkach korzystniejszych niż rynkowe uwzględnia się w ten sposób, że wysokość należnej rekompensaty powinna być pomniejszona o kwotę ekwiwalentu dotacji brutto wyliczonego zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. Nr 194, poz. 1983, z późn. zm.).
68. Metoda kalkulacji rekompensaty może być wykorzystana w celu zweryfikowania zasadności udzielenia dofinansowania z funduszy unijnych. Kalkulacja rekompensaty powinna wykazać, że w wyniku przyznania dofinansowania nie wystąpi nadmierne wynagrodzenie operatora UOIG.
69. Umowa o świadczenie usług publicznych może dopuszczać przeniesienie ewentualnej nadwyżki rekompensaty na poczet rekompensaty za usługi świadczone w kolejnym okresie.
70. VAT powinien być uwzględniony w kalkulacji rekompensaty zgodnie z przepisami podatkowymi i kwalifikowalnością VAT do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej.

---

⁵ Wskazane w tym punkcie wartości stóp zwrotu z kapitału własnego nie mają charakteru obligatoryjnego – w tym przypadku podano aktualny wskaźnik WACC oraz 150% WACC. W każdym projekcie stopa zwrotu powinna być określana indywidualnie, bowiem mają na nią wpływ ryzyka dla operatora UOIG w danym projekcie. Przykładowo, w projekcie objętym decyzją Komisji UE N-331/2008 – Francja, jako wewnętrzną stopę zwrotu w projekcie przyjęto 10,63%, wskazując, iż wewnętrzne stopy zwrotu w sektorze wahają się pomiędzy 15 a 20 %, a ARCEP w odniesieniu do budowy lokalnej pętli w technologii optycznej przyjmuje stopę zwrotu w wysokości 12,83%.

71. Operator prowadzący inną, nie związaną ze świadczeniem usługi publicznej, działalność gospodarczą zobowiązany jest prowadzić rachunkowość w sposób umożliwiający prawidłową alokację kosztów i przychodów związanych ze świadczeniem usługi publicznej, rozdzielając je od kosztów i przychodów związanych z inną działalnością gospodarczą.

Podrozdział 8.2 – Stosowanie mechanizmu luki finansowej

72. Beneficjent projektu otrzymuje wsparcie na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z właściwą instytucją.

73. Zgodnie z zasadami prawidłowego zarządzania finansowego instytucje zarządzające programami operacyjnymi mają obowiązek zapewnić, że dofinansowanie jest udzielane jedynie w zakresie niezbędnym do realizacji projektu (zasada proporcjonalności).

74. Reguły dofinansowania projektu muszą wynikać ze studium wykonalności stanowiącego załącznik do wniosku o dofinansowanie ze środków UE. Studium wykonalności zawiera długoterminową prognozę finansową i prawną wykonalności projektu. Prognoza obejmuje wszelkie dochody (przychody i koszty) generowane przez projekt, które pomniejszają wysokość wydatków kwalifikowanych stanowiących podstawę do wyliczenia dofinansowania ze środków programu operacyjnego.

75. Wysokość udziału środków UE z programów operacyjnych należy obliczać na podstawie metodyki luki finansowej. Szczegółowe zasady dotyczące obliczania i przyznawania dofinansowania określają poszczególne Regionalne Programy Operacyjne oraz m.in. rozporządzenie 1083/2006.

76. Zgodnie z art. 60 lit. d rozporządzenia 1083/2006 oraz na podstawie umowy o dofinansowanie Beneficjent jest zobowiązany do prowadzenia dla projektu odrębnej ewidencji księgowej kosztów, wydatków i przychodów lub stosowania w ramach istniejącego informatycznego systemu ewidencji księgowej odrębnego kodu księgowego umożliwiającego identyfikację wszystkich transakcji i poszczególnych operacji bankowych związanych z projektem, oraz dokonywania księgowania środków zgodnie z obowiązującymi przepisami.

77. W sytuacji, gdy dofinansowanie stanowi jedyny składnik rekompensaty obliczenie jego wysokości zgodnie z metodyką luki finansowej, przy spełnieniu innych warunków

określonych w Instrukcji 2, pozwala na wypełnienie wymogów wynikających z prawa wspólnotowego, zgodnie z którymi:

- a) wyznaczniki, na bazie których wyliczana jest rekompensata, muszą zostać wcześniej ustanowione w przejrzysty i obiektywny sposób,
- b) wysokość rekompensaty nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia całości lub części kosztów poniesionych w trakcie wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, przy uwzględnieniu odpowiednich wpływów i rozsądnego zysku.

Podrozdział 8.3 – Kontrola nadwyżek i reguły zwrotu nadwyżki rekompensaty

78. Mechanizmy kontroli nadwyżek i reguły zwrotu rekompensaty określa statut lub umowa. Kontrola nadwyżek rekompensaty powinna być prowadzona w całym okresie zobowiązania do świadczenia usług publicznych.

79. Operatorzy, którym powierzono obowiązek świadczenia usług publicznych, podlegają kontroli, o której mowa w art. 6 Decyzji KE.

80. Wszystkie dokumenty oraz zapisy rachunkowe związane z realizacją projektu podlegają kontroli prowadzonej przez właściwe instytucje krajowe, KE, Europejski Trybunał Obrachunkowy. Beneficjent zobowiązany jest zapewnić dostęp do dokumentacji i poddać się prowadzonym kontrolom.

81. Na podstawie art. 7 Decyzji KE operatorzy, którym powierzono obowiązek świadczenia usług publicznych, przechowują przez okres dziesięciu lat od dnia wygaśnięcia umowy o świadczenie usług publicznych wszystkie niezbędne informacje, na podstawie których KE może określić, czy przyznana rekompensata jest zgodna z Decyzją KE. Ponadto, beneficjentów, którzy zrealizowali projekty dofinansowane z funduszy unijnych obowiązują terminy określone w art. 90 Rozporządzenia 1083/2006.

Rozdział 11 – Przejrzystość stosunków finansowych

82. W aspekcie wspólnotowym operatorzy, którym powierzono obowiązek świadczenia usług publicznych, stanowią przedsiębiorstwa publiczne lub przedsiębiorstwa świadczące usługi w ogólnym interesie gospodarczym w rozumieniu postanowień Dyrektywy 2006/111/WE i implementującej ją do prawa krajowego Ustawy o przejrzystości stosunków finansowych i w związku z uzyskaniem dotacji ze środków publicznych podlegają jej postanowieniom.

83. Wymagania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 Ustawy o przejrzystości stosunków finansowych nie dotyczą przedsiębiorców publicznych, których roczne przychody netto w okresie dwóch lat poprzedzających przekazanie im lub wykorzystanie przez nich środków publicznych nie przekroczyły równowartości 40 mln EUR⁶.

Rozdział 12 – Sprawozdawczość do Komisji Europejskiej

84. Zgodnie z art. 8 Decyzji KE Rzeczpospolita Polska przekazuje KE co trzy lata sprawozdania okresowe dotyczące wykonania Decyzji KE.

---

⁶ Kwotę podaną w EUR należy przeliczyć przy zastosowaniu kursu wymiany EUR/PLN, stanowiącego średnią miesięcznych obrachunkowych kursów stosowanych przez KE z dwóch lat poprzedzających przekazanie lub wykorzystanie środków publicznych.